

De nye

Harreslevløkke Daginstitution har nu slået porten op, og 27 børn mellem 0 og 6 år er allerede optaget. Til jul vil der være fyldt op. Side 6

«Bøgerne bidrager hver for sig og samlet med vigtige fortællinger om Sydslesvig og det danske mindretal.

Side 6

Inspiration til alle

Dialogevaluering på A. P. Møller Skolen i Slesvig. Side 4 og 5

Økonomiske udfordringer i Skoleforeningen

Fællesrådsmødet

»Vi skal følge danske standarder – for Danmark betaler gildet«

At skoen trykker økonomisk i Dansk Skoleforening er ikke nogen hemmelighed. Formand Udo Jessen og Direktør Lars Kofoed-Jensen tog emnet op på fællesrådsmødet i Husum i sidste uge. En særlig udfordring ser formanden og direktøren i personaleomkostningerne på lærer- og gymnasielærerområdet.

- For mig har det altid været vigtigt, at forholdene i Dansk Skoleforening skulle være så danske som muligt og så tyske som nødvendigt. Derfor ønsker vi en mere reel ligestilling med de overenskomster, som lærere og gymnasielærere i Danmark har. Jeg taler her altså absolut ikke om løn, jeg taler udelukkende om arbejdsgiverens indflydelse på, hvordan deres arbejdstid bruges, sagde Udo Jessen på fællesrådsmødet.

Flere undervisningstimer
Og ifølge Skoleforeningens direktør

Lars Kofoed-Jensen er det netop på dette område opstået store forskelle på virkeligheden i Sydslesvig og i Danmark.

- Vi betaler lønninger som i Danmark, men har ikke som i Danmark mulighed for at råde over lærernes arbejdstid, sagde han på fællesrådsmødet, da han gjorde status på forskellene på de eksisterende overenskomster.

Eksempelvis underviser danske folkeskolelærere fire til fem lektioner mere inden for den samme ugentlige arbejdstid, og gymnasielæ-

rere i Danmark bruger kun ca. halvt så meget af deres arbejdstid til at rette opgaver.

Større indflydelse

- Vi vil derfor gerne have større indflydelse på, hvor mange timer der skal bruges til undervisning, til andre opgaver eller til at rette opgaver. Sådan er overenskomststandarden i Danmark i dag, og den ønsker vi at følge - og man kunne tilføje, at vi nok er nødt til at følge den, for vi betaler med danske skattepenge, sagde Udo Jessen.

- Om man kunne tilføje, at vi nok er nødt til at følge den, for vi betaler med danske skattepenge.

- I det lange løb graver vi vores egen grav. Hvis vi ikke får det her løst, betyder det større klasser og skolelukninger, og det ønsker vi ikke, sagde Lars Kofoed-Jensen.

Skoleforeningen inviterer nu alle lærere til et informationsmøde den 1. november.

Side 2

FOTO: DANIEL DÜRKOP

160 elever fra de danske skoler i Sydslesvig blev forleden uddannet i at være legepatruljer på skolegårde.

Mere side 3

Formand og næstformand blev genvalgt

Fællesrådsmøde

Udo Jessen og Birgit Jürgensen-Schumacher fortsætter som formand og næstformand i Dansk Skoleforening for Sydslesvig i de kommende tre år. Formanden fik 64 og næstformanden 61 ud af 67 stemmer på fællesrådsmødet i Husum i sidste uge.

I formandens beretning kom Udo Jessen blandt andet ind på Skoleforeningens økonomiske situation:

- Økonomien i Skoleforeningen er presset, og i øjeblikket er der gang i en gennemgribende analyse af vores samlede udgifter i foreningen, og vi vil derefter arbejde på holdbare og acceptable løsninger.

Vi må i fællesskab finde ud af, hvordan vi kan skabe udvikling i de kommende år. Kunsten for styrelsen, direktionen og fællesrådet vil derfor de nærmeste år bestå i at skabe udvikling fremfor afvik-

ling og eventuelt skabe kraftcentre uden centralisering som mål i sig selv. Derfor ønsker vi en mere reelt ligestilling med de overenskomster, som lærere og gymnasielærere i Danmark har. Jeg taler absolut ikke om løn, jeg taler udelukkende om arbejdsgiverens indflydelse på, hvor mange timer der skal bruges til undervisning, til andre opgaver eller til at rette opgaver. Sådan er overenskomststandarden i Danmark i dag,

og den ønsker vi at følge, sagde Udo Jessen.

God udvikling

Danmarks nye Generalkonsul i Flensborg, Kim Andersen, var gæst på fællesrådsmødet. For ham er Skoleforeningen i en positiv udvikling.

- Det er en udvikling, som vil sætte sine spor langt ud i fremtiden, sagde han
Generalkonsulen sporer en ny nys-

gerrighed for Tyskland i Danmark.

- Og som den store grundlæggende forening I er, er det kun naturligt, hvis I tager fat i udviklinger, der sker i Danmark. I kan være formidler mellem de to lande, både i det store og i det små og hjælpe Danmark med at involvere sig i Tyskland. Der har I nogle kompetencer og deraf følger helt automatisk en større interesse for jer i det danske mindretal, sagde han.

Mere side 2

FOTOS: DANIEL DÜRKOP

Skoleforeningens nyvalgte fællesråd mødtes for første gang i Husum i sidste uge.

Skrevne og uskrevne regler

Fællesrådsmøde

Der er et behov for at se grundigere på Skoleforeningens sprogpolitik.

Skoleforeningens formand Udo Jessen kom på fællesrådsmødet med en udmelding om, at styrelsen vil tage Skoleforeningens sprogpolitik op til debat.

- Sprogdebatten er altid et emne i Sydlesvig. Jeg indrømmer blankt, at da SdU bragte emnet på banen i vinteren, var min første reaktion »åh nu ikke igen«. Men meget hurtigt kunne vi se, at denne her gang lå der mere alvor, mere dybde, i diskussionen. I stedet for at pege fingre ad andre, som så ofte i den sydlesvigske aneddam, så begyndte diskussionen med, at man så indad og begyndte arbejdet derfra. Stor

respekt herfra - jeg tager hatten af over for den måde, som SdU ager på. I Skoleforeningen er det danske sprog, sprogformidling, og dermed også sprogpolitikken, et konstant emne. Skoleforeningen er i en permanent udvikling og evaluerer. Styrelsen ser et behov for at se lidt dybere og grundigere på vores egen sprogpolitik, sagde Udo Jessen.

- Samfundet forandrer sig, mindretallet forandrer sig, og mange af de uskrevne regler, som opstod i patriarkernes tid, har man ikke kendskab til længere, eller ikke længere i samme omfang, og derfor trænger de måske til at blive skrevet ned, men måske skal nogle også bare skrottes? Der er mange spørgsmål inden for området »sprogpolitik«, og Styrelsen er derfor startet på en undersøgelse og debat på området. Så snart vi er klar med et oplæg, vil vi præsentere det for fællesrådet, sagde han.

Inddragelse

Sprogdebatten har været levende i det forløbne år - og også i Skoleforeningen skal vi have kigget på, om vores skrevne og uskrevne sprogpolitik har brug for en opdatering.

Alle, der melder sig ind, forpligter sig jo til at lære dansk, i hvert til-

fælde til at bestrebe sig på det - og de anerkender, at foreningens og institutionernes sprog er dansk. Men hvordan følger vi op på det? Er det på tide, at vi laver en egentlig opfølgingspolitik, fx med samtaler ved alle overgange - vuggestue til børnehave, børnehave til skole og sidst i fjerde klasse, overgangen til fællesskolen - især for de familier, hvor Skoleforeningen kan have sine tvivl, om forældrene er i stand til at understøtte barnets videre færd i vort dansksprogede system. Skal vi have en tydeligere politik i forhold til personalet? Alle dele af personalet - eller kun det pædagogiske personale? Og hvordan i forhold til forældrene? Vær ikke i tvivl. Skoleforeningen har en løbende debat om sprogpolitikken, og også Fællesrådet vil blive inddraget, når Styrelsen har et oplæg klar.

I dialog med lærerne

Fællesrådsmøde

Skoleforeningens økonomi er under hårdt pres.

Skoleforeningens styrelse og direktion inviterer alle lærere og gymnasielærere til et informationsmøde den 1. november. Her vil styrelsen og direktionen gå i dialog med de ansatte om Skoleforeningens økonomi, som kommer under hårdt pres allerede fra i år.

- Vi får et stort underskud i år og i løbet af de kommende 3-4 år vil vores underskud vokse til ca. 4 mio. euro, hvis ikke vi gør noget, skriver styrelsen og direktionen i invitationen til lærerne.

- Vi igangsætter derfor en ekstern analyse for at udpege de områder, vi er for dyre på, og de områder, som nok kræver flere ressourcer. Vi er spændte på, om analysen kan vise nogle blinde pletter, hedder det.

Styrelsen og direktionen har dog allerede nu identificeret to områder, der afviger markant fra de forhold, Skoleforeningen normalt sammenligner sig med - nemlig lærernes og gymnasielærernes, overenskomster. De afviger ikke så meget lønmæssigt for den enkelte - men fordelingen af arbejdstiden på forskellige opgaver afviger meget fra de forhold, som nu er gældende i Danmark. De afveg i forvejen endnu mere fra de forhold, som er gældende i Tyskland. Nu er også den danske reference og legitimering væk.

Personaleudgifter til lærere og gymnasielærere udgør 40 % af budgettet uden pensioner, som ikke er påvirkelige, og trods kedelige besparelser er disse udgifter vokset - uden at Skoleforeningen har fået flere elever.

- Vi kommer ikke uden om at skulle reducere antallet af lærere og gymnasielærere i de kommende år. Forhåbentlig kan det ske på en måde, så afskedigelser undgås. Men vi ønsker heller ikke, at det sker som hidtil ved uheldsmæssige skolelukninger, klassesammenlægning mm. - altså ved at skære ned på antal undervisningstimer i forhold til antallet af elever. Vi ønsker ikke at spare ved kun at regulere på det, vi yder til eleverne, uden at ændre på de forhold, som ikke længere står i rimeligt forhold til den danske overenskomst, siger Skoleforeningens direktør Lars Kofoed-Jensen og Skoleforeningens formand Udo Jessen.

Den udfordring, Skoleforeningen står over for, vil Styrelsen og Direktionen gerne informere lærere og gymnasielærere, bredt om. Mødet er kun for medarbejdere og finder sted på Cornelius-Hansen Skolen i Flensborg den 1. nov kl. 19.

I Dansk Lærereforening i Sydlesvig ser man kritisk på det kommende informationsmøde men mener ikke, at der er noget forkert ved, at lærerne deltager i mødet.

- Det er ikke ulovligt, men vi anser det for at være et forsøg på at sætte en kile ind mellem fagforeningerne og deres medlemmer, melder fagforeningen ud i »faglig nyt«.

Lærereforeningen anbefaler derfor sine medlemmer at være varsomme og undgå enhver udtalelse, der kan svække forhandlingspositionen under overenskomstforhandlingerne.

Den gode skole i Sydlesvig

Fællesrådsmøde

Fællesrådsmøde med workshop om læreplansarbejdet.

Også på fællesrådsmødet i Husum fik fællesrådsmedlemmerne mulighed for at komme med deres indspark til det læreplansarbejde, der er i gang i Skoleforeningen lige for tiden. Under overskriften »den gode skole« blev der arrangeret en workshop, hvor forældrerepræsentanterne drøftede ni væsentlige spørgsmål, som skal indarbejdes i læreplanerne. Det var blandt andet, hvordan der kan skabes rum for læring, trivsel og rammer til en alsidig udvikling. Resultaterne af workshoppen drøftes på et møde i starten af november.

For også at fastholde bevidstheden om den dannelsesmæssige ramme, som Skoleforeningen arbejder i, med og ud fra, er der blevet udarbejdet en fælles indledning til alle fagene, der, udover at redegøre for de nye læreplaners opbygning og terminologi, fastholder, hvad vi vil med det at

Forældrerepræsentanter diskuterer den gode skole.

drive dansk skole i Sydlesvig. Den fælles indledning har været til høring i styrelsen, læreplansudvalgene og Skolepædagogisk Råd.

De nye læreplaner, som skal træde i kraft i skoleåret 2018-2019, bliver gældende for 1.-10. klasse. Læreplanerne bliver bindende for undervisningen og skal opfylde de faglige krav, som stilles i de officielle slesvig-holstenske læreplaner for grund-

skolen 1.-4. klassetrin og fællesskolen 5.-10. klassetrin, men kommer ellers i form og indhold til at ligge så tæt op ad de danske læreplaner - for enklede Fælles Mål - som muligt.

Fælles for de nyeste læreplaner i både Danmark og Slesvig-Holsten er, at der i højere grad er fokus på, hvad eleven skal lære, end på hvad der skal læses. Netop derfor vil Skoleforeningens nye planer for under-

visningen også hedde læreplaner og ikke, som tidligere, læseplaner.

Læreplanerne for fagene knytter an til det pædagogiske arbejde, som dagtilbuddet ud fra pædagogiske læreplaner er forpligtet på. Læreplanerne er derfor også på tværs af fagene en ledetråd for skolens pædagogiske arbejde fra vuggestue til gymnasium ved Skoleforeningen.

På Fællesrådsmødet i marts vedtog Fællesrådet læreplanernes fagformål for alle fag. På mødet var der skabt mulighed for at fællesrådsmedlemmerne kom tæt på fagformålene og de ressourcepersoner, der er i gang med udviklingsarbejdet. Her kom der gode input til det videre arbejde. Til efteråret 2017 vil en sparringsgruppe fra Fællesrådet blive hørt yderligere. Læreplanernes officielle høringsfase starter i januar 2018, og parallelt hermed vil der blive gennemført tjenestelige møder for alle lærere i indføring af de nye læreplaner.

Desuden vil de tidligere udarbejdede evalueringsskemaer blive til-

passet de nye læreplaner og, såfremt Fællesrådet beslutter dette, i fremtiden danne udgangspunkt for officielle standpunktsbedømmelser. Under alle omstændigheder vil evalueringsskemaerne blive et planlægnings- og evalueringsskema for faglærerne og et dialogisk samtaleredskab for lærer og elev- og skole og hjem samtalen.

FOTOS: DANIEL DÜRKOP

De unge fik præsenteret forskellige lege, som de skal omsætte på deres skoler.

Slut med kedelige pauser

Legelyst

Mere end halvanden hundrede unge fik et kursus i, hvordan lege sættes i gang i frikvartererne.

160 elever fra 16 danske skoler i Sydslesvig var forleden over to dage samlet på Cornelius Hansen-Skolen i Flensborg for at komme på kursus i legepatrulje.

Legepatruljen er et tilbud til elever fra 5.-7. klasse, og ideen er, at de elever, der står for legepatruljen på en skole, aktiverer de yngre elever i indskoling til at være mere aktive i pauserne. Legepatruljen får eleverne til at bevæge sig mere i løbet af skoledagen gennem leg og bevægelse. Legepatruljen skaber således mere liv i skolegården - både fysisk og socialt. Den giver bedre trivsel blandt eleverne - både på egen årgang, men også på tværs af årgange, skaber aktive pauser, styrker elevernes sundhed og læring samt giver dem mulighed for at opleve glæde ved idræt og fysisk udfoldelse. Samtidig er legepatruljen en god måde at få inkluderet de børn, som til dagligt er mere stille og ikke søger aktivt ind i fællesskaberne.

En del af fællesskabet

- Dem hiver legepatruljen fat i, for de er jo en del af fællesskabet, siger kursusleder Ann-Karina Overlade.

- De unge, der kommer på kursus,

I gennem leg styrkes fællesskabet blandt eleverne.

skal fungere som tovholdere på deres egen skole. Det er dem, der sætter legene i gang og aktiverer de andre, siger hun.

På Sønder Brarup Danske Skole vil man gerne i gang med legepatruljen.

- Det handler selvfølgelig om, at eleverne gerne må bevæge sig lidt mere, siger læreren Karen Andresen.

- Og så tror vi, at det er mere sjovt, når det er de større elever, der sætter de andre i gang, end hvis det er lærerne, der gør det, siger hun.

På Uffe-Skolen i Tønning har man gjort rigtig gode erfaringer med legepatruljen. Den er en vigtig del af udfoldelsen på skolegården.

- Legepatruljen giver mere kvalitetstid i pauserne, siger skoleleder Horst-Werner Knüppel.

Et medansvar

- Det er det ikke mindst for de elever, der har svært ved at knytte kontakt og står lidt uden for helheden, siger han.

- Samtidig giver vi de børn, der står for legepatruljen, et medansvar for trivslen på skolen, og det udvikler dem, siger skolelederen.

Venskabsskoler på besøg

Kontakten til Danmark

Nybygningen summer allerede af liv. Gustav Johannsen-Skolen har for nogle uger siden besøg af udvekslings elever fra to skoler i Danmark.

Hundige Lilleskole og Ollerup Friskole mødte op med i alt 47 elever, som er privat indkvarteret hos elever fra 8. årgang.

Hele ugen er fyldt med fælles aktiviteter bl.a. med besøg i »Kletterpark Eckernförde« og Powerpark i Lyksborg.

Besøget er en del af en tradition på skolen, hvor 8. årgang mødes på tværs af grænsen og nye venskaber knyttes.

Eleverne fra Sydslesvig og Danmark er allerede begyndt at glæde sig til genbesøget i Danmark, so skal finde sted i foråret 2018.

Eleverne fra 8. årgang på Gustav Johannsen-Skolen sammen med deres gæster.

Minority Safepack: Der er brug for dig

Underskriftsindsamling

Mindretallenes beskyttelse står ikke særligt stærkt i den europæiske union. Diskriminering og social udstødelse er realiteten mange steder i Europa. Mange mindretalssprog er i fare for at uddø, mindretalskulturer forsvinder og EU's institutioner tiler om disse forhold. Det gør de med den begrundelse, at de mere end 340 nationale mindretal, der samler 100 millioner af EU's borgere, er de enkelte medlemslandes ansvar.

Så mens der er love på europæisk plan, som på mange forskellige områder tvinger medlemslandene til at handle i overensstemmelse med de værdier, EU står

for, er der ingen love, der sikrer mindretallenes rettigheder. Det vil det europæiske borgerinitiativ »Minority Safepack« ændre på.

1 million underskrifter

Initiativet har frem til næste forår til at samle en million underskrifter, som understøtter krav om, at EU skal formulere og vedtage forskellige love og initiativer, som beskytter mindretallene.

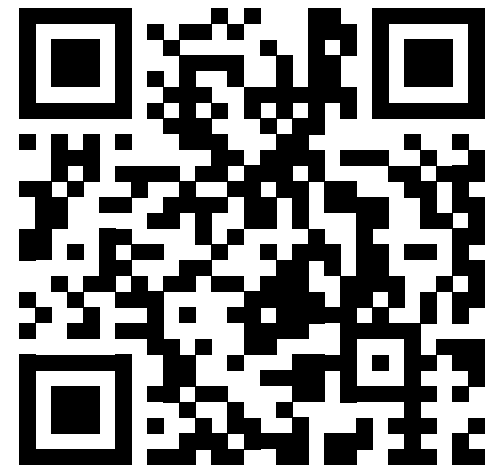
Det drejer sig om politiske tiltag på områderne regionale sprog og mindretalssprog, uddannelse og kultur, regionalpolitik, deltagelse, lighed, medier og regional statslig støtte.

MINORITY SAFEPAK INITIATIVE

DU ER IKKE ALENE. EN MILLION
UNDERSKRIFTER FOR MANGFOLDIGHED I EUROPA

www.minority-safepack.eu

1 Million underskrifter for Europa!

Et samfund er kun så godt, som det behandler sine mindretal!
Minority SafePack Initiativet forpligter sig til at styrke millioner af europæernes rettigheder.

På shoppingtur i gode ideer

Evaluering

Dagtilbuddene var samlet på A. P. Møller Skolen for at præsentere det praktiske arbejde og den pædagogik, der ligger bag.

57 dagtilbud under Dansk Skoleforening gav forleden et indblik i, hvordan læring og udvikling finder sted, når barnet er i alderen 0-6 år.

Det var et bredt udvalg af bud på, hvordan de pædagogiske læreplaner føres ud i virkeligheden, som blev præsenteret som en slags »praksis og viden«-messe på A. P. Møller Skolen. Her kunne fagfolkene og forældre, der engagerer sig i samarbejdsråd eller fællesrådet, opleve, hvordan dagtilbuddene helt individuelt omsætter de seks læreplanskategorier, man arbejder med i dagtilbuddene for at

sikre trivsel, udvikling og læring for børn i dagtilbud: barnets alsidige personlige udvikling, sociale kompetencer, sprog og læsning, krop og bevægelse – børns sansemotoriske udvikling, naturen og naturvidenskab og kulturelle udtryksformer og værdier.

- Læring på dagtilbudsområdet kan ikke på samme måde sættes i et skema, som vi kender fra skoleverdenen. Det lille barn lærer hele tiden: Når det tager sko på selv, når det lærer at være en god ven, når det bruger sin fantasi, siger Skoleforeningens dagtilbudschef Petra von Oettingen.

Der er et hav af spørgsmål, som de helt små er optaget af: »hvad betyder »at liste«, hvornår bestemmer jeg egentlig selv? Hvad kan jeg bruge tal til, hvad spiser bier?«

- Alle disse spørgsmål er pakket

godt ind i de daglige læringsprocesser, der sker sammen med de voksne, og hvor svarene defineres i fællesskab, siger Petra von Oettingen.

Børnene oplever engagerede voksne, der hver dag skaber de bedste forudsætninger for, at barnet vil selv, kan selv og gør selv. Engagerede voksne, der bidrager til, at verden bliver begribelig og mere forståelig, således at barnet lærer at forstå alt det, der sker rundt omkring barnet selv, og på den måde øver hvert barn sig i selv at blive en aktiv del af fællesskabet.

- Børn præger os voksne – altså hvis vi tør og tillader at forandre os selv – men kun på den måde lærer vi sammen med vores børn og gør det altid i relation til noget, vi er fælles om, siger hun.

Ideen med at lave et arrangement, hvor det er muligt for det pædago-

giske personale i Skoleforeningen at »vidensshoppe«, og på den måde direkte opleve alle de lærings- og udviklingsprocesser de enkelte institutioner har været igennem, er, at alle dagtilbud hvert andet år skal foretage en skriftlig evaluering af den pædagogiske læreplan, som indsendes til Dagtilbudskontoret. Formålet er, at ledelse og medarbejdere høster ny viden om deres eget pædagogiske arbejde; en viden, der skal bruges til videreudvikling og synliggørelse af arbejdet.

Denne evaluering bygger på de overordnede fortællinger og tager blandt andet afsæt i faglige vurderinger og erfaringer, som er samlet op fra »den løbende evaluering«.

- Og i år har vi så valgt »dialogevaluering« som metode, siger Petra von Oettingen.

Her går dagtilbuddene i dialog

med alle relevante aktører omkring det pædagogiske arbejde og evaluerer selvvalgte fokusområder fra den pædagogiske læreplan: Pædagoger, ledere, administrationen, skole, myndighederne, forældre og politikerne er med for at diskutere den faglige praksis.

- Dialogevalueringen foregår i en vekselvirkning mellem oplæg, små workshops og dialog. Ved at se, høre og røre får man en direkte oplevelse af, hvordan praksis udvikles, og vi er sikre på, at deltagerne har fået ny indsigt og meget ny viden, som kan bringes med ind i den fremtidige fælles udvikling af dagtilbudsområdet, siger Petra von Oettingen.

- Meningen er, at skabe et mere nuanceret billede af dagtilbudenes faglige kvalitetsudvikling og et levende supplement til den ellers skriftlige evalueringsform.

“ 57 børnehaver og ingenting forekommer dobbelt. Det skal i hvert fald gentages!

“ God idé at samle alle intuitioner på den måde og lade alle være en del af evalueringen

“ Kan se at læreplanens arbejdes efter og

Den sulte larve aldrigmæt

Børnebogen »den sultne larve aldrigmæt« har været udgangspunkt for en masse læring for børnene i Mårkær Børnehave.

Der er rigtig mange emner, man kan tage fat i: sund og usund mad, ugens dage, farver, udvikling og natur, siger pædagogen Karina.

- Vi har arbejdet med ordforklaringer og fokusord, sunget sange, malet, klippet og klistret. Vi har været ude i naturen for at lede efter larver og kokoner.

Sum, sum, sum

Børnehaven i Risum har haft bier som emne. Og børnene er kommet helt tæt på de små dyr – den dansk-frisiske skole lige ved siden af har nemlig nogle bikuber.

- Børnene er slet ikke bange for bier mere, siger børnehaveleder Dorte Grubbe Andresen.

- De ved nu, at bier er vores venner, og at de skal beskyttes. De har prøvet at have biavlerdragten på, og de har været med til at slynge honning. Under hele forløbet er ikke et eneste barn blev stukket. Rent sprogligt har vi haft emnet oppe på både dansk og frisisk, fortæller hun.

Børnenes madkasse

I Askfelt Børnehave har man haft madpolitikken oppe at vende blandt personalet og sammen med forældrene.

- Vi havde en konkret udfordring, idet rigtig mange af børnene tit havde sødet yoghurt med i børnehaven. Det vil vi vil gerne ændre på, fortæller børnehaveleder Morten Pingel.

- Vi blev enige om, at børnene kun for brød, frugt og grøntsager med i deres madpakker. Børnehaven sørger selv for, at der er naturyoghurt - og noget frugt, man kan snitte ind i den. Nogle af forældrene sagde, at det spiser deres børn jo ikke, men vi bad dem om at give det en chance, og der gik ikke mange dage før, at alle børn blev rigtig glade for det, siger Morten Pingel.

En sanselig udfordring

I Sild danske Børnehave har emnet været »rundt om sanserne«.

- Vi er en børnehave, der går ude hver dag, uanset vejret. Og det er også en sanselig udfordring at blive drivvåd, og det har vores børn prøvet i det her forløb, siger børnehaveleder Kaj Zilkenat.

Børnene har også fået afprøvet deres sanser i et lidt skævt projekt, som hed Pippi Langstrømpe-projektet.

- Børnene sad under bordet i stedet for ved bordet for at spise. De har fået lov til at komme i børnehaven med nattøj på, og de har malet vinduerne med fødderne. Det handler om at mærke sig selv på en anden måde og bryde med vante vaner, siger Kaj Zilkenat.

planen er noget, der ar
g er ikke et dødt papir !

“ Pædagogerne har tjek på deres læreplan
– flot – dygtige pædagoger!

“ Super dag, godt stykke arbejde, man-
ge idéer – man kunne ikke nå at se det
hele”

Harreslevløkke Daginstitution åbnede efter sommerferien.

Ny daginstitution i brug

Institutioner

Samtlige pladser i institutionen vil være besat til jul.

Skoleforeningens yngste daginstitution, Harreslevløkke har nu været åben siden slutningen af august. Lige for tiden er der optaget 27 børn, og daginstitutionsleder Sylvia Purucker oplyser, at man til jul vil være op på 42 børn.

- Med den sammensætning af vuggestuebørn og børnehavebørn vi har, er det så fyldt op, siger hun. Harreslevløkke er en integreret institution, der modtager børn i alderen 0-6 år.

- Vi har to vuggestuegrupper, rød og gul stue, det er de 0-3 årige, og to integrerede grupper, grøn og blå

stue, det er de 1-6 årige børn. Harreslevløkke Daginstitution vil benytte »sansemotorikken« som overordnet metode/redskab til at arbejde med den pædagogiske læreplans seks temaer.

- Vores arbejde vil lægge vægt på leg og bevægelse. Vi ønsker at skabe gode forudsætninger for motorisk udfoldelse og rig mulighed for sansefulde erfaringer og udfordringer. Vi mener, at en god motorik er fundamentet for al videre udvikling. Bevægelse vil være den røde tråd gennem vores pædagogiske arbejde. Vi vil give børnene et godt udviklings- og læringsmiljø, med masser af gode oplevelser, udfordringer og viden, siger Sylvia Purucker.

I Harreslevløkke Daginstitution ønsker man at fremme børnenes ud-

vikling, trivsel og selvstændighed, og derfor vil vi arbejde ud fra Lise Ahlmanns princip om »selvstændighed«, at børnene aktivt bliver inddraget i f.eks. bleskift, på- og afklædning, spise selv, men selvfølgelig med udgangspunkt i det enkelte barns motivation, udviklingstrin og erfaringer.

- Der er rigtig megen læring i omsorgsopgaver. Vi mener, at i samarbejdet med barnet kan vi som voksne skabe en god tilknytning og tryk, der giver barnet lyst til og mod på at møde nye udfordringer og erfaringer. Derfor vil vi som personale ikke vægte de store aktiviteter, men børnenes selvhjulpethed. At der er tid til, at barnet får lov til at prøve selv, siger Sylvia Purucker.

Dialogmøder med de nyansatte

Nye ansatte

I september mødtes 46 nyansatte lærere og pædagoger i Skoleforeningen for første gang til de såkaldte dialogmøder som er en slags introduktionsdag til foreningen.

Her fik »de nye« blandt andet et indblik i Skoleforeningens indsatsområder, kursusvirksomhed, fritidsordninger og fælles evaluering.

Kursus for de nye.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

I alt er der afsat seks dage frem til marts til introduktionsforløbet. Pædagogerne og lærerne får i november informationer om driftsrådet og kontakten til Danmark. De møder også de andre sydslesvigske organisationer til den efterhånden traditionelle »speeddating« på Jaruplund Højskole. Dagene 4 til 6 har sprog og kultur som emne.

To e-bøger om Sydslesvig til skoleelever

Undervisning

Tværfagligt materiale skal både være til gavn for elever i Danmark og i Sydslesvig

Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig (DCB) udvikler i samarbejde med Skoleforeningens Center for Undervisningsmidler og Munkevængets Skole i Kolding to e-bøger rettet mod elever i 4.-6. klasse i Danmark og i Sydslesvig. Bøgerne indeholder undervisningsmateriale om Sydslesvig og det danske mindretals historie.

Lære om mindretallet

Der findes ikke opdateret undervisningsmateriale om Sydslesvig, der er rettet mod denne aldersgruppe. Der er behov for, at ikke alene børn i Danmark lærer om Sydslesvigs historie og kulturhistorie, men at også

eleverne i de danske skoler i Sydslesvig får mulighed for at lære om mindretallet.

E-bøgerne vil være tværfaglige og skal primært bruges i fagene historie og dansk, men der vil også være dele, som retter sig mod fagene natur/teknik og kristendomskundskab. E-bøgerne vil både indeholde historiefaglige tekster om Sydslesvig, digte, noveller og andet materiale til brug i danskundervisningen.

Med denne variation i teksttyperne ønsker vi at give eleverne en bedre forståelse for ikke blot de historiske begivenheder, men også de mennesker, der blev berørt heraf. Af eksempler på koblingen mellem dansk- og historieundervisningen kan man blandt andet tænke sig en billedanalyse af valgplakaterne fra folkeafstemningen i 1920; en digtanalyse af dansk-slesvigske sange eller filmanalyser af historiske film

om Sydslesvig, der opbevares i Arkivet ved DCB. Samtidig vil bøgerne indeholde mindst et emne rettet mod natur/teknik, hvor eleverne forholder sig til naturens betydning for kulturen og historien i Sydslesvig. Derved vil eleverne også kunne opnå viden om den natur, der er med til at danne rammen om mindretallets historie.

Til lejrskoler

E-bøgerne skal promoveres på de vigtigste undervisningsplatforme og i de relevante faglige tidsskrifter i Danmark, og via Center for Undervisningsmidler både i Danmark og i Sydslesvig. Endelig bliver e-bøgerne stillet til rådighed via projektet »Oplev Sydslesvig«, så danske lejrskoler, der besøger Sydslesvig, har mulighed for at gennemgå undervisningsmateriale i forvejen.

FOTO: ARKIV

Tre børnebøger om Sydslesvig

Undervisning

Bøgerne bidrager med vigtige fortællinger om det danske mindretal.

Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig har i samarbejde med Dansk Skoleforening for Sydslesvig udgivet tre børnebøger. Der er tale om tre illustrerede børnebøger, der fortæller dele af Sydslesvigs historie til børn i alderen 4 - 14 år. Bøgerne er blevet til i forbindelse med et forfatterkursus på Jaruplund Højskole, der var arrangeret af Dansk Forfatterforening i samarbejde med det danske mindretals foreninger.

Bøgerne bidrager hver for sig og samlet med vigtige fortællinger om Sydslesvig og det danske mindretal. Der er ikke tidligere udgivet noget tilsvarende, og bøgerne opfylder dermed et stort behov – både i Danmark og Sydslesvig. Bøgerne vil især blive brugt i forbindelse med arrangementer i Danmark og Sydslesvig, hvor børnebibliotekarer fra Dansk Centralbibliotek læser op og bagefter taler med børnene om indholdet af bøgerne.

To af bøgerne henvender sig mest til børn mellem 4 og 8 år, mens den tredje bog retter sig mod børn mellem 10 og 14 år. Bøgerne er skrevet på en måde, så både sydslesvigske og danske børn vil have udbytte af at læse dem eller få dem læst op. I tilknytning til bøgerne udarbejdes et pædagogisk supplement med pædagog- og lærervejledning samt spørgsmål, der kan bruges i dialog med børnene. Derfor vil bøgerne blive udgivet gratis som klassesæt til udvalgte børnehaver og skoler i Sydslesvig og i Danmark. Desuden tilbydes CfU nord og syd for landegrænsen gratis klassesæt til børnehaver og skoler, og skolebibliotekarere inddrages i formidlingen af bøgerne. Bøgerne vil have en naturlig anvendelse i danskundervisningen i skoler både i

Danmark og i Sydslesvig, og via CfU bliver de spredt til skolerne.

Bøgerne skal udgives i løbet af 2017, idet udkastet til manuskripterne og tegningerne ligger klart. I løbet af 2018 gøres en stor indsats for at promotere de tre bøger i Sydslesvig og i Danmark. Alle tre bøger trykkes i 1.300 eksemplarer.

Den første bog er skrevet af Carsten Flink og illustreret af Ursula Seeberg. Bogen - »Kian og kongerne« - er en fabulerende fortælling om kyllingen Kian, der lever i en verden, hvor løven er konge på jorden, mens ørnen er konge i luften. Kian vokser op til at blive hanekylling, og han har sine problemer med både at gale og flyve. Men efterhånden lykkes det ham at lære det samtidig med, at han forliger de to konger, så der bliver skabt fred i verden. Ud over bogens universelle budskaber om forsoning og fred er Kian et symbol på det danske mindretal, der bringer den danske løve og den tyske ørn sammen.

Den anden bog - »Betyder det overhovedet noget?« - er skrevet og illustreret af Tove Krebs Lange. Det er en tydelig sydslesvigske historie, der henvender sig til lidt ældre børn end de to øvrige bøger. Fortællingen tager afsæt i den 11-årige Lilli, der har en tysk mor og en dansk far. Gennem Lilli fortælles den sydslesvigske historie, og forhold som sprog, opdragelse, venskaber og fremtid er centrale omdrejningspunkter i bogen.

Den tredje bog er skrevet af Inge Duelund Nielsen og illustreret af Birde Poulsen. Det er en fortælling om flugt og flygtninge set med et barns øjne. Historien drejer sig om dukken Silja, der under flugten bliver borte fra sin pige, men bliver fundet af en anden pige og ven med denne piges dukke. Det er en meget vedkommende historie, der via Istedløvens omskiftelige tilværelse knyttes til den sydslesvigske historie.

FOTO: ARKIV

Gustav Johannsen er et af emnerne i e-bøgerne